בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

עתירה 22-20

מכבי עירוני רמת גן

באמצעות מכבי רמת גן – לקידום הכדורסל והספורט

ע"י עו"ד רועי רוזן ועו"ד שי רן קדוש

העותרת

-נ ג ד –

-

1. **איגוד הכדורסל בישראל**

ע"י עו"ד דן שווץ ועו"ד יודן קוריצקי

2. **מנהלת ליגת העל בכדורסל לגברים**

ע"י עו"ד חגי אשלגי ועו"ד בר לאודון

המשיבים

פ ס ק ד י ן

מכבי עירוני רמת גן ["**העותרת**" או "**מכבי רמת גן**"] עותרת למתן צו שמאשרר את זכותה להעפיל לליגת העל בכדורסל למשחקי הליגה בעונת 2022-23. העותרת מסמיכה את עתירתה על החלטות שהתקבלו, לשיטתה, כדין באיגוד הכדורסל.

איגוד הכדורסל ["**המשיב**" או "**האיגוד**"] תומך בעתירה ותוקע יתדות תמיכתו בהחלטות המוסמכות, לשיטתו, שהתקבלו במוסדות האיגוד.

מנהלת ליגת העל ["**המשיבה**" או "**המנהלת**"] מתנגדת לעתירה ומבססת את עיקר ההתנגדות על הוראות הסכם שנכרת בינה לבין האיגוד.

נסיבות העתירה[1]

1. מכבי רמת גן שיחקה בעונת המשחקים 2021-22 ["**עונת 22-21**"] בליגה הלאומית והגיעה, בסיום העונה למשחקי הגמר -סל.

---

[1] תיאור הנסיבות נסמך, בעיקרו, על פרטים שנכללו בכתב העתירה ועל מסמכים שצורפו לו. האיגוד והמנהלת לא התייחסו למערכת נסיבות זו כלל.

2. האיגוד פרסם, עובר לפתיחת עונת 22-21, ב"ספר המשחקים", הנחיות בדבר עליות וירידות מן ואל הליגות השונות בתום העונה. לעניין העלייה מן הליגה הלאומית לליגת העל נקבע בספר המשחקים : " **שתי הקבוצות הראשונות בגמר סל תעפלנה לליגת העל**"
3. ביום 29.9.2021 שלח עו"ד עדי בר, אז בצוות הייעוץ המשפטי של האיגוד, מכתב הנחייה לחברי ועדת הליגה והגביע שבעקבות פסיקת בית הדין העליון בעתירת מכבי חיפה[2] "**יש לבצע עדכון בספר המשחקים שכעת תהיינה** *קבוצה אחת עולה* [מן הליגה הלאומית] **ושלוש קבוצות יורדות** [לליגה הארצית] " ["**הנחיית עדי בר**"]. ההנחיה ניתנה באורח מסויג ("נכון למצב הנתון כרגע ומבלי לקבוע מסמרות") אולם רכז הליגות של האיגוד הנחה מייד לתקן את ספר המשחקים בהתאמה למכתב ההנחיה. התיקון התפרסם לידיעת כל קבוצות הליגה הלאומית, לרבות העותרת[3]
4. בנובמבר 2021 התקבלה החלטת הנהלת האיגוד שבתום העונה יעפילו שתי הקבוצות שהגיעו למעמד הגמר סל של הליגה הלאומית לליגת העל .החלטה זו הייתה אמורה לשנות שוב את ספר המשחקים
5. החלטת ההנהלה מנובמבר 2021 אושררה בישיבת הנהלת האיגוד ביום 20.6.2022 לאמור :

> "**הנהלת איגוד הכדורסל בישיבתה היום, אשררה את החלטתה מחודש נובמבר לפיה בסיום עונת המשחקים 22-20221 יעלו לליגת העל מהליגה הלאומית 2 קבוצות**"[4]

6. בסיום עונת 22-2021 הגיעה מכבי רמת גן למעמד הגמר סל שבו נוצחה אך התמקמה במקום השני בטבלת הליגה הלאומית. העותרת ביקשה לממש את זכותה לעלות לליגת העל. האיגוד תמך בבקשה. המנהלת מסרבת לתמוך.
7. לשם בירור בסיסֵי עמדת המנהלת יש לבצע מַעְתָּק לָעָבָר (flashback) קצר :

---

[2] 16/21 **מכבי חיפה נ' איגוד הכדורסל**

[3] נתון זה לא נמסר מפי הצדדים אך הוא מוכר לבית הדין מעתירת אשדוד (עתירה 15/22 מכבי אשדוד נ' האיגוד)

[4] ההחלטה מנובמבר 2021 לא הוצגה בתיק העתירה. לשם הדיוק הוצג פרוטוקול של ישיבת הנהלת האיגוד מיום 17.11.2021. במסגרתו נערך דיון על התנתקות מן המנהלת והשבת ניהול ליגת העל לידי האיגוד. עניין העולות והיורדות הוזכר בדיון מפי כמה דוברים (אחד הדוברים כינה את עניין העולות והיורדות "הפיל שבחדר") אולם יו"ר הנהלת האיגוד עמירם הלוי ציין שעניין העולות והיורדות אינו צירו המרכזי של הדיון. בסיום התקבלה החלטה בדבר החזרת ניהול ליגת העל גברים לידי האיגוד החל בעונת 23-2022. אין כל אזכור להחלטה בדבר מספר העולות והיורדות. להלן נוסיף ונבאר עובדה משמעותית זו בהקשר לדיון שהתנהל ביום 20.6.2022

א. המנהלת הוקמה בשנת 2002 כחברה לתועלת הציבור (חל"צ).

ב. ביום 5.6.2002 נחתם הסכם בין האיגוד לבין המנהלת ["**הסכם 2002**" או "**ההסכם** "] בין היתר, נכללה בהסכם אסדרה של נושא העליות והירידות אל ומ- ליגת העל. כך נקבע בהסכם:

> "**האיגוד יקבע מדי שתי עונות את מספר הקבוצות העולות ומספר הקבוצות היורדות מליגת העל. האיגוד לא יוכל לשנות את ההחלטה בעניין העולות והיורדות אלא בהודעה מראש של עונה אחת**..." (סעיף 13);
>
> **החלטה בדבר מספר הקבוצות שתשחקנה בליגת העל לאחר מתן הודעה מראש בת עונה אחת ותקבע בהסכמה פה אחד ע"י צוות משותף שימנה 4 חברים ויכלול את שני נציגי האיגוד במנהלת ושני נציגים נוספים מהמנהלת. החלטה כאמור תהא מותנית באישור דירקטוריון המנהלת** (סעיף 14)

ג. במועד כלשהו בשנת 2020 חתמו ה"ה עמירם הלוי יו"ר האיגוד ושמואל פרנקל, יו"ר המנהלת על נספח להסכם 2002 {"**הנספח** " או " **נספח 2020**" }. הנספח ערך שינויים בהסכם בנושאים שונים. בין היתר נקבעו בו הסדרי תמיכה כספית מסוימים של האיגוד בקבוצות ליגת העל וכן הסדרים לעניין עלייה וירידה אל ומליגת העל. ההסדרים, הן הסדרי התמיכה הכספית והן הסדרי העלייה והירידה, משתרעים על פני עונות 2020-21, 2021-22, 2022-23. בשלושת העונות הללו יהיו שתי עולות (המסיימות במקום הראשון והשני) מן הליגה הלאומית אל ליגת העל . כלל זה (של שתי עולות ושתי יורדות וכן הסדרי התמיכה) מסויג כך:

> "**היה ובשלב כלשהו, מכל סיבה שהיא, לא תממש לפחות אחת משתי הקבוצות אשר סיימה באחד משני המקומות הראשונים בליגה הלאומית את זכותן לעלות לליגת העל מכל סיבה שהיא, יגיע ההסכם בנושא זה (עולות יורדות) לסיומו, כך שליגת העל תמנה 12 קבוצות עם יורדת אחת ללאומית ועולה אחת מהליגה הלאומית. במקרה כזה תמיכת האיגוד תופסק החל מהעונה בה לא התממשה האפשרות של שתי עולות מהליגה השנייה לליגת העל (במסגרת עונות 2020-21, 2021-22, 2022-23)**"(סעיף 9 של הנספח)

8. בסיום עונת 2020-21 סיימה אליצור נתניה במקום השני בליגה הלאומית ובכך קנתה לעצמה את הזכות לעלות לליגת העל. זכות זו, בסופו של דבר, לא התממשה[5]. עתירת מכבי חיפה לאחוז בזכות להישאר בליגת העל נוכח אי עלייתה של אליצור נתניה - נדחתה[6]
9. בישיבת הנהלת האיגוד מיום 17.11.2021 החליטה ההנהלה ליטול לעצמה מידי המנהלת, החל בעונת 2022-23, את ניהול ליגת העל . המנהלת מתנגדת למהלך וחולקת על זכות האיגוד לקיים אותו. האיגוד הגיש עתירה לבית דין זה שתכליתה להצהיר על חוקיות המהלך שננקט בידו ולקבוע הוראות שיאפשרו את מימושו למעשה. עתירה זו טרם הוכרעה
10. כאמור למעלה מכאן מכבי רמת גן סיימה את עונת 2021-22 במקום השני בליגה הלאומית. בהסתמך על החלטת הנהלת האיגוד מנובמבר 2021 (שאושררה ביוני 2022) הקבוצה תובעת לממש את זכותה לעלייה לליגת העל. האיגוד תומך בבקשה; המנהלת מתנגדת.
11. מכאן העתירה.

תמצית טיעוני העותרת

12. טיעוני העותרת מושתתים על הנחת עובדה כפולה:

(א) האיגוד , באמצעות מוסדותיו המוסמכים, קבע שבסיום עונת 2021-22 יעלו שתי קבוצות , שהגיעו למעמד הגמר סל של הליגה הלאומית, לליגת העל לשם השתתפות במשחקי הליגה בעונת 2022-23;

(ב) מכבי רמת גן נמנית עם שתי הקבוצות שהגיעו למעמד הגמר סל בסיום עונת 2021-22

13. על בסיס הנחות עובדה אלה הציבה מכבי רמת גן את התבנית הדינית (נורמטיבית) שמכוחה, לסברת הקבוצה, התגבשה זכותה לעלות לליגת העל.
14. לתבנית הדינית שלושה נדבכים: (א) האיגוד כמאסדר של ענף הכדורסל ופועלו על פי תקנוניו ומכוחם; (ב) ; העדר תוקף למהלכים חוזיים שחותרים מתחת לפני סמכותו של האיגוד כמאסדר; (ג) פרשנות מילולית ותכליתית של ההסדר החוזי

---

[5] תחילה נתקלה נתניה בסירוב של המנהלת לקבל את עלייתה בתואנה של העדר אולם מתאים. עתירת הקבוצה לבית דין זה התקבלה (עתירה 19-21) אולם הקבוצה לא הצליחה לעבור את מפתן הביקורת של בקרת התקציבים.

[6] עתירה 15-21 מכבי חיפה נ' האיגוד והמנהלת

האיגוד כמאסדר של ענף הכדורסל ופועלו על פי תקנוניו ומכוחם

15. האיגוד הוא עמותה רשומה שהוסמכה על פי הדין (סעיפים 10 ו-11 של חוק הספורט) לשמש כמאסדר של ענף הכדורסל. האיגוד חבר במוסדות פיב"א העולמית ופיב"א אירופה וחבר גם במוסדות ספורט בינ"ל אחרים (כגון יול"ב)
16. תקנון היסוד של העמותה ["**תקנון היסוד** "] קובע את תכליותיה ובין היתר מסמיך אותה להקים מנהלות לליגות השונות ולהמחות להן את זכות *הניהול והשיווק* של הליגות הללו [סעיף 2(ג) וסעיף 8א(1)7 של תקנון היסוד.] תקנון היסוד מקנה להנהלת האיגוד לחזור בה, בכל עת, מהאצלת סמכות לניהול ליגה כלשהי {סעיף 8א(17) הנ"ל]
17. הנהלת האיגוד פעלה מכוח סמכותה כמאסדר וקבעה לפתח העונה שבתום העונה יעפילו שתי קבוצות מן הליגה הלאומית לליגת העל

העדר תוקף למהלכים חוזיים שחותרים מתחת לפני סמכותו של האיגוד כמאסדר

18. חתימת האיגוד על הסכם 2002 שבמסגרתו הומחו למנהלת סמכויות בעניין קביעת העולות והיורדות אל ליגת העל וממנה מהווה פעולה חריגה ממטרות האיגוד כפי שהותוו בתקנון היסוד שלו. פעולות אלה בטלות מעיקרן.
19. במיוחד אין תוקף להסכמה של יו"ר הנהלת האיגוד ויו"ר המנהלת שהתגבשה בנספח 2020. הסכמה זו חותרת מתחת לפני החלטת הנהלת האיגוד שלה מכוח תקנון היסוד הסמכות לקבוע את תקן העלייה והירידה.
20. מכל מקום, כמבואר לעיל לעולם נשמרת בידי הנהלת האיגוד הסמכות להחזיר לעצמה את הסמכויות שהואצלו למנהלת. הנהלת האיגוד קיבלה החלטה כזאת בנובמבר 2021 ובכך ניטל תוקפם של ההסדרים החוזיים עם המנהלת, לכל הפחות בעניין תקן העליות והירידות

פרשנות מילולית ותכליתית של ההסדר החוזי

21. התבוננות בהסדר שנקבע בנספח 2020 מוליכה למסקנה ברורה שהסדרי הנספח אינם חלים על הסדרי העלייה והירידה בסיום עונת 2021-22.
22. ההסדר העקרוני בנספח 2020 הוא שעד עונת 2022-23 תהיינה שתי עולות מן הליגה הלאומית לליגת העל{סעיף 5(1) –(3) וכן סעיף 8 של הנספח]. הסדר פרטני, למקרה שאחת מזכאיות העלייה לא תוכל או לא תממש את זכות העלייה נקבע בנספח לאמור: " **יגיע ההסכם בנושא זה (עולות יורדות) לסיומו, כך שליגת העל תמנה 12 קבוצות עם יורדת אחת ללאומית ועולה אחת מהליגה הלאומית**" [סעיף 9 של הנספח].

23. אירוע של אי מימוש זכות העלייה התרחש עובר לתחילת עונת 2021-22[7]. ההתרחשות גרמה , בהתאם להוראת סעיף 9 של הנספח, *לביטול ההסכם בנושא העליות והירידות* ובהתאם לנספח בעונת המשחקים 2021-22 עלתה רק קבוצה אחת לליגת העל.
24. אין כל הגיון בהחלת תבנית העליות והירידות לפי סעיף 9 של הנספח בעונות מאוחרות לעונת ההתרחשות (בדידן בעונת 2022-23) אם מפני שההתרחשות הביאה לתפוגת ההסכם ואם מפני שאינו דין שמבנה שהוסכם שישפיע על תקינת העליות בעונה מסוימת ימשיך להשפיע גם בעונות מאוחרות יותר שבהן שתי העולות מוכנות ויכולות לממש את זכות העלייה.
25. משפג תוקף הסדרי הנספח חוזרות למקומן החלטות הנהלת האיגוד בדבר עליית שתי קבוצות לליגת העל.

תמצית טיעוני האיגוד

26. איגוד הכדורסל אינו מתכחש להסכם 2002 ולנספח 2020. עם זה מקובלת על האיגוד טענת העותרת שתקנוני האיגוד עדיפים על הסדר חוזי שאינו מתיישב עם התקנונים ולפי זה האיגוד תומך בעתירת מכבי רמת גן.

סמכות ההתקנה

27. הסמכות הבלעדית לקבוע את תקני העלייה והירידה מסורה להנהלת האיגוד [סעיף 11ב של תקנון היסוד]. תקנון משחקי האליפות מפרט את הסדרים של שינוי בתקן העליות והירידות:

> **שינויים במבנה הליגות יתקבלו אך ורק ע"פ החלטת הנהלת האיגוד בהמלצת ועדת הליגה והגביע, או ע"י הועדה המקצועית לגברים ונשים. לא ניתן לשנות את מבנה הליגות אם הוא משנה את תקן העליות והירידות הקיים בתחילת הפגרה הרשמית שלפני עונת המשחקים** [סעיף 132ו(1) של תקנון משחקי האליפות].
>
> **הנהלת האיגוד חייבת לפרסם את השינויים אשר נתקבלו במבנה הליגות בחוזר רשמי של האיגוד לא יאוחר מ- 14 ימים לפני תחילת עונת המשחקים.** [סעיף 132ו(2) של תקנון משחקי האליפות]

---

[7] עניין אליצור נתניה שתואר לעיל

28. המנהלת, הן בתקנונה והן בהסכמים שחתמה עם האיגוד הכירה בסמכותו של האיגוד ובכפיפותה לתקנוניו.

הזכות להשבת סמכויות

29. מכוחו של תקנון היסוד האיגוד רשאי להשיב לעצמו כל סמכות שהואצלה בהסכם לגורם אחר. [סעיף 8א(17)] לפי זה הנהלת האיגוד מוסמכת לחזור בה מן ההסדרים שהוסכמו עם המנהלת. תהליך כזה התרחש ביום 17.11.2021 שעה שהנהלת האיגוד החליטה להחזיר לעצמה את סמכויות הניהול של ליגת העל שהואצלו בהסכם 2020 למנהלת.
30. תניה ברורה בהסכם 2002 מקנה רשות לכל אחד מן הצדדים לבטל את ההסכם בהודעה מוקדמת של עונה מראש. בעקבות החלטת נובמבר 2021 נשלחה למנהלת הודעת ביטול כאמור.

סמכות לשנות את תקן העליות והירידות

31. בישיבת ההנהלה מיום 20.6.2022 ביקש יו"ר האיגוד "**לאשרר את הודעתינו מאוקטובר 22 על כך שבתום העונה מבחינת איגוד הכדורסל יש שתי עולות מהליגה הלאומית לליגת העל גברים. זו הייתה ההחלטה שלנו...ידוע לכולכם כי הנושא נמצא במחלוקת אך זוהי ההחלטה שהתקבלה....היועץ המשפטי ונציגי הליגה הלאומית ביקשו כי ההחלטה תאושרר. מכבי רמת גן ביקשה להעלות את העניין הזה וזה יקל עליהם בארגון**". לאחר דיון התקבלה החלטה מאשררת כמבוקש[8].
32. בעוד שסמכותה של הנהלת האיגוד להמחות את הסמכויות שיוחדו לה בתקנון היסוד לקבוע את תקן העליות והירידות מוטלת בספק, אין כל ספק שהנהלת האיגוד ריבונית לשנות את תקן העליות והירידות. כך פסק בית הדין העליון:

> **ההנהלה ריבונית לשנות את הוראות התקנונים וכך, כאמור, היא עשתה בהחלטה מספטמבר 2020 היא התריעה לקבוצות על השינוי שיחול יותר משנה לאחר מכן** [עתירה 15-21 **מכבי חיפה נ' איגוד הכדורסל ומנהלת ליגת העל]**

33. האיגוד הודיע למנהלת ליגת העל ולקבוצות ליגת העל (בעלות מניות הפדיון במנהלת) על מספר העולות.
34. מנהלת ליגת העל לא השיגה על ההודעה האמורה כמו גם על ההחלטה המאשררת מיום 20.6.2022

---

[8] נספח 6 של טיעוני האיגוד

תמצית טיעוני המנהלת

הסכמים יש לכבד

35. דומה שלוז ועיקר טיעוני המנהלת מצוי בפסקה 11 של כתב תשובתה לעתירה לאמור: "**הסכמים יש לכבד, זה הכל**".

36. אכן עיקר טענת המנהלת הוא שהתוספת להסכם שנחתמה בשנת 2020 קובעת בפירוש את מסגרת העולות והיורדות בעונות 2020-21 ואילך עד לעונה שממשמשת לפתחנו עונת 2022-23.

37. בהתאם לסעיף 9 לנספח ובהמשך לאירוע שהתרחש לפתח העונה שחלפה (עניין אליצור נתניה) מתקיים המנגנון שנקבע בסעיף 9 ש/ל הנספח. למנגנון הזה שני רכיבים: האחד, בהתרחש מצב כגון עניין אליצור נתניה " **יגיע ההסכם בנושא זה (עולות יורדות) לסיומו**". הרכיב השני הוא שעם סיום ההסכם "**...ליגת העל תמנה 12 קבוצות עם יורדת אחת ללאומית ועולה אחת מהליגה הלאומית**".

38. לפתח עונת 2021-22 התרחש מקרה אליצור נתניה שהביא את ההסכם בנושא עליות וירידות לסיומו וממנו ובו גם הוליך למציאות של 12 קבוצות בליגת העל שממנה תהיה יורדת אחת ואליה תעפיל עולה אחת.

39. לפי פרשנות זו של ההסכם אין למכבי רמת גן זכות לעלות לליגת העל.

40. בנקל אפשר להיווכח שהנהלת איגוד הכדורסל הבינה וקיבלה את המציאות ההסכמית. ההנהלה ידעה אל נכון שאין לה זכות להיפטר ממחויבויותיה על פי ההסכמים בלי הסכמת המנהלת.

41. האיגוד והמנהלת התנהלו על פי הסכם 2002 משך 20 שנים מבלי להשיג על תכניו. נספח 2020 נתכן בידי הצדדים לו בהסכמה מלאה. ביום 17.102020 פנה יו"ר האיגוד אל יו"ר המנהלת *לאמור*:

> "**לפני כשנה נחתם הסכם בין האיגוד למנהלת באשר לנוהל עליית קבוצות מהליגה הלאומית לליגת העל.**
>
> **לצערי בעקבות התקלה עם קבוצה שלא עמדה בתנאים העניין נתקע.**
>
> **איגוד הכדורסל כאחראי על כל הענף רואה חשיבות מרובה בכך שתעלינה שתי קבוצות מליגה לאומית לליגת העל כבר בתום העונה הנוכחית!!!**
>
> **אבקשך לזמן בהקדם דיון בנושא אצלכם**"

מכאן נשמע בבירור רב שהאיגוד מבין את כפיפותו להסכם ואת העובדה שכל שינוי בנספח צריך להתגבש מתוך הסכמה.

42. איגוד הכדורסל קיבל הלכה למעשה את תחולת הנספח והסתמך עליו במענה לעתירת מכבי חיפה.

ההסכם מול התקנה נוגדת

43. המנהלת חולקת על זכותו של האיגוד לסגת מן ההסכם או להימנע מקיומו. היא סבורה שלא ניתן לבטל את ההסכם גם בדרך של חקיקה או בשימוש בתקנוני האיגוד.

44. מהלך כזה הוא שינוי ואפילו שיבוש כללי המשחק תוך כדי עונת המשחק. מהלך כזה עשוי לפגוע גם בצדדים שלישיים; קבוצות ליגת העל שההסכם והנספח מקנים להם זכות להשתתף בליגה בת 12 קבוצות שבה קבוצה אחת יורדת ואליה קבוצה אחת עולה.

שיהוי

45. עתירת מכבי רמת גן לוקה בשיהוי מהותי בולט. נספח 2020 נחתם לפני כשנתיים . מן הנספח עולות בבהירות רבה הנסיבות שבן תהיה רק עולה אחת מן הליגה הלאומית. יתר על כן, אפילו תאמר שמכבי רמת גן לא הכירה את הנספח, אי אפשר שהקבוצה לא הייתה מודעת לעתירות אליצור נתניה ומכבי חיפה; עתירות שעסקו ביישום הנספח. יתר על יתר, אחרי שהתברר שאליצור נתניה לא תעלה לליגת העל הוצאה ביום 29.9.2022 הנחיית עדי בר . עם הוצאת ההנחיה תיקן רכז הליגות את ספר המשחקים באופן שמבטא עליית קבוצה אחת לליגת העל בסיום עונת 2021-22[9]. הוו אומרים שלכל המאוחר מיום 29.9.2021 מודעות כל קבוצות הליגה הלאומית ומכבי רמת גן בכללן לכך שתקן העלייה לליגת העל הוא של קבוצה עולה אחת.

46. מכבי רמת גן לא השיגה, משך שנה תמימה, על התקן האמור. למחדל הזה השלכות מהותיות רבות, במיוחד על ההתכוננות של המנהלת ועמה גם קבוצות ליגת העל לעונת 2022-23. סוף מעשה בהכנה תחילה. המנהלת נערכה לעונת 2022-23 על בסיס הקביעה שתהיה עולה אחת מן הליגה הלאומית. השיהוי שפגם בהתנהלות מכבי רמת גן פועל כמניעות מפני ההשגה המאוחרת שהוגשה בעתירה זו.

דיון והכרעה

מיקוד העתירה

47. ממבט ראשון דומה שהעתירה מצריכה את בית הדין "לצלול" עמוק אל נבכי המחלוקת שנתגלעה בין האיגוד למנהלת. צירה של מחלוקת זו הוא ביחס שבין סמכויות האסדרה של האיגוד שמעוגנות בדין ומשתרשרות אל תקנוני האיגוד, לבין ההתקשרות החוזית של

[9] לעניין הנחיית עדי בר והודעת רכז הליגות ראו פסקה 3 לעיל

האיגוד עם המנהלת. בתווך שבין "שלטון החוק" לבין "חוזים יש לכבד" מצויה מכבי רמת גן שטוענת לזכותה לעליית ליגה בין לפי כללי האיגוד כמאסדר ובין לפי תוכן ההתקשרות החוזית עם המנהלת.

48. דומה לנו שההכרעה בעתירה צריכה ליפול על בסיס נתוני עובדה פשוטים שלא יצריכו אותנו להיכנס לליבת המחלוקת הבין ארגונית.

49. טיעונה של מכבי רמת גן, צָרוּר בקליפת אגוז, הוא זה: (א) לפי החלטת הנהלת האיגוד (מנובמבר 2021 שאושררה ביוני 2022) תהיינה שתי עולות לליגת העל;(ב) החלטות ההנהלה שואבות כוחן מן הדין לרבות תקנון היסוד ותקנוני המשנה של האיגוד והן מתגברות על התקשרות חוזית עם המנהלת; (ג) ההתקשרות החוזית לא זו בלבד שבוטלה בידי הנהלת האיגוד אלא אף גם זו שפרשנות נכונה של אותה התקשרות תומכת בזכותה של רמת גן לעלות לליגת העל.

50. טיעוני האיגוד תומכים, באורח כללי את טיעוני מכבי רמת גן תוך הדגשת העובדה שהאיגוד מימש את זכותו התקנונית והחוזית לבטל את ההתקשרות החוזית ולהחזיר לעצמו את מלוא סמכויות הניהול של ליגת העל.

51. עיקר טיעונה של המנהלת מבוסס על ההתקשרות החוזית עם האיגוד ועל העדר סמכות של האיגוד לחזור בו מן ההסכמים במהלך עונת משחקים.

מיקוד נקודת ההכרעה

52. דומה לנו שבגדרה של עתירה זו לא נזדקק כלל להכרעה במחלוקת התהומית שבין האיגוד לבין המנהלת. הנחת המוצא של מכבי רמת גן היא שהאיגוד קיבל החלטה שתהיינה שתי עולות. להלן נראה שהנחת מוצא זו אינה מדויקת. המציאות העובדתית עשויה לשמוט את הקרקע מתחת לפני העתירה.

53. לשם בהירות הדברים נחזור ונעיין בפרק הנסיבות. ראשיתו במכתב ששלח עו"ד עדי בר ביום 29.9.2021 לחברי ועדת הליגה והגביע על כך שבעקבות פסיקת בית הדין העליון בעתירת מכבי חיפה "**יש לבצע עדכון בספר המשחקים שכעת תהיינה** *קבוצה אחת עולה* [מן הליגה הלאומית] **ושלוש קבוצות יורדות** [לליגה הארצית]". רכז הליגות של האיגוד הנחה מייד לתקן את ספר המשחקים בהתאמה למכתב ההנחיה של עדי בר. התיקון התפרסם לידיעת כל קבוצות הליגה הלאומית, לרבות העותרת.

54. הנה כי כן עובר לתחילת עונת המשחקים 2021-22 פורסמה החלטה רשמית של האיגוד שלפיה בתום העונה תהיה *עולה אחת* בלבד לליגת העל. חוקיותה או תקינותה של החלטת האיגוד הותקפה בידי מכבי אשדוד שנקבעה כיורדת מן הליגה הלאומית. בתגובה לעתירה

סמך האיגוד יתדות טיעונו על הנחיית בר ועל הפרסום בספר המשחקים. בית הדין העליון דחה את העתירה ובכך הכשיר את ההחלטה מ-29.9.2021 חרף טענות לפגמים שנפלו בה[10]

55. תקן העליות והירידות מ-29.9.2021 לא נזכר כלל בעתירת רמת גן ואף לא בתגובת האיגוד. במקום זה נסמכת רמת גן על החלטת הנהלת האיגוד מנובמבר 2021 שאושררה ביוני 2022.

56. הערנו למעלה מכאן שההחלטה מנובמבר לא הוצגה לבית הדין בידי צד כלשהו. השאלה אם הייתה החלטה כזאת או לא שרויה תחת מעטה של עמימות[11]. החלטת האשרור מזכירה באורח כללי את החלטת ההנהלה מאוקטובר (לא מנובמבר) 2021 אולם ההחלטה עצמה לא עמדה לנגד עיני המשתתפים בישיבת ההנהלה. לשם כך נועד, כנראה, האשרור. אפילו תאמר שהתקבלה החלטה באוקטובר או בנובמבר ברור שלא נערך כל תיקון נוסף בספר המשחקים ;(גם לא בדרך של הפצת מידע לקבוצות שעבורן נותר העדכון בספר המשחקים מ-29.9.2021.

57. לא ראוי שבית הדין כערכאת שיפוט יבסס את החלטתו, בסוגייה משמעותית, על מסמכים שאיש לא טרח להמציאם לבית הדין. אם המסמך אינו קיים, או אבד, או שהתקבלה החלטה בע"פ , מן הראוי היה לומר את זה לבית הדין בקול רם וביושרה. משלא נטען לאובדן או סיבה אחרת לחסר המסמך, לא נוכל לבסס עליו הכרעה שיפוטית.

58. זאת אף זאת. נניח שהנהלת האיגוד קיבלה באוקטובר או בנובמבר החלטה ששינתה את תקן העליות. הייתה זו החלטה פגומה מבראשית. בהתאם לתקנון משחקי האליפות מוצאה של החלטה כזאת בהמלצת ועדת הליגה והגביע או המלצת הוועדה המקצועית. אין כל ידיעה על המלצה כזאת. חשוב מכך והוא עיקר: "**הנהלת האיגוד חייבת לפרסם את השינויים אשר נתקבלו במבנה הליגות בחוזר רשמי של האיגוד לא יאוחר מ- 14 ימים לפני תחילת עונת המשחקים**" [סעיף 132(2) של תקנון משחקי האליפות]. המועד האחרון לפרסום החלטה מְשַׁנָּה של תקן העליות והירידות נפל להיות 29.9.2021. באוקטובר ובנובמבר של אותה שנה כבר הורם המחסום.

59. אל יהא הדבר קל בעיני איש. יש היגיון בסיסי רב בתקנון. הוא מורה להקדים החלטה על שינויי תקן עליות וירידות כדי להעמיד את הקבוצות על כך ולאפשר להן לתכנן את צעדיהם על בסיס מידע ברור ומבורר. התקנון אינו מרשה לאיגוד לשנות את הכללים

---

[10] עתירה 15-22 מכבי אשדוד נ' האיגוד. אחת מטענות הפגם הייתה שלא נערך דיון בהנהלת האיגוד בהנחיות בר אולם לסוף מחשבה השתית בית הדין את פסיקתו על תקן העליות והירידות שנכנס לתוקף עובר לעונת המשחקים 2021-22

[11] נחזור ונציין שקיבלנו פרטוקול של ישיבת הנהלת האיגוד מיום 17.11.2022 שנושא העליות והירידות נזכר בו אך אין בו החלטה לשינוי תקן העליות והירידות (ה"ש 4 לעיל)

במהלך (עונת) המשחקים. לעולם ייתכנו נסיבות יוצאות דופן, מקרים מיוחדים וטעמים מיוחדים שעשויים להצדיק סטייה מסוימת מהמועדים הקבועים בתקנון. במקרים כאלה מוטב שהאיגוד יציין מעיקרה, בגוף ההחלטה בדבר שינוי תקן העלייה או הירידה, את הסיבה המיוחדת שהניעה אותו למהלך כזה[12]. לעתים, גם אם לא צוינה הסיבה החריגה טיבה עשוי להתברר בדיון בבית הדין העליון ולשמש בסיס לפסיקה שחורגת מן הכלל. בעניין דנן לא היה ציון של טעם חריגה מיוחד, מראש ולא נמצא טעם כזה בדיעבד.

ההכרעה

60. משנמצא שעובר לפתיחת עונת המשחקים 22-2021 נקבע התקן הרשמי של העולות להיות עולה אחת ומשהתברר ששינוי התקן הזה אם נערך, נערך לאחר שהעונה החלה, אין אנו רשאים להקנות תוקף לשינוי.
61. **כיון שתקן העליות שפורסם היה של עולה אחת, לעתירת מכבי רמת גן שסיימה במקום השני, אין על מה שתסמוך**

כללו של דבר

62. **העתירה נדחית**
63. השאלות הפרשניות החשובות במישור החוקי, התקנוני וההסכמי, צריכות עדיין לעיון[13]

ניתנה היום ד' אב, תשפ"ב (1 אוגוסט, 2022) ותישלח לצדדים בדוא"ל

השופט (בדימוס) פרופ' עודד מודריק	**עו"ד ברוך כצמן**	**עו"ד עמנואל סלע**
אב בית הדין	**חבר בית הדין**	**חבר בית הדין**

[12] החלטות כאלה, מנומקות כדבעי, ניתנו עם התפרצות מגפת הקורונה

[13] העיון וההכרעה יתבצעו, כך נראה כעת, במסגרת הדיון בעתירה 22-14 האיגוד נ' המנהלת